

„Dzieci, które czytają (nawet komiksy!), lepiej się uczą, myślą pozytywnie, a ponieważ poziom wykształcenia wiąże się z sukcesem i zadowoleniem z życia, można przypuszczać, że są szczęśliwsze.” – Mirosława Bogacz

WPLYW CZYTELNICTWA NA ROZWÓJ DZIECI

O tym, że warto czytać, nie trzeba nikogo przekonywać. Warto znać wszystkie pozytywne aspekty rozbudzania w dzieciach miłości do książek i czytania. W czasie kiedy świat dzieci pełen jest k Przebywanie z ulubioną książką jest bardzo ważną i pożądaną formą spędzania czasu w każdym wieku, zwłaszcza w obecnej rzeczywistości, wśród tak wielu zagrożeń ze strony telewizji, komputerów czy zdarzającego się złego wpływu rówieśników. Pod wpływem lektury dziecko uczy się współczuć, kochać, podziwiać i potępiać to, co złe. W ogromnej mierze od rodziców, zależy, w życiu dzieci znajdzie się miejsce dla książki. Przyjaźń z książkami mogą zawrzeć już maleńkie dzieci, jeśli tylko im to umożliwimy. Pierwsze kontakty maluchów z książeczkami sprowadzają się do oglądania ilustracji, rozpoznawania przedmiotów czy wielozmysłowego ich poznawania. Dzieci zaczynają śledzą układ barwnych plam na kartkach, odkrywają, wyłaniające się z nich znane kształty. W książce mogą zobaczyć dom, słońce, drzewo czy zwierzątko. Staje się to początkiem do dalszych poszukiwań. Ilustracje budzą jego zachwyty, zainteresowanie i tłumaczą im słowa na zrozumiały na tym etapie język barw, kształtów. Najmłodszy czytelnicy z uwagą oglądają ilustracje, potrafią uchwycić ich istotny sens. Początkowo umiejętność odczytywania obrazka ogranicza się do wyliczania przedstawionych przedmiotów, czynności, cech. Później dzieci są już zdolne uchwycić zachodzące między nimi związki, sytuację ukazaną na ilustracji. Stopniowo świat wyobrażeń dzieci ulega rozszerzeniu. Przechodzi od pojęć prostych do bardziej złożonych. Możliwość rozumienia treści czytanych pojawia się około 3 roku życia. Należy pamiętać o tym, że pierwsze kontakty książki z najmłodszym czytelnikiem to forma zabawy. Pod wpływem otoczenia i poszerzania zasobu słownictwa książki zaczynają wprowadzać dzieci w świat fantazji, przygotowuje je do abstrakcyjnego myślenia. Zaczyna wzrastać rola tekstu, coraz ważniejsza staje się treść utworu, postaci bohaterów, ich przygoda. Bajki, baśnie przenoszą maluchy w świat emocji, zaczynają kształtować ich osobowość. Działają na uczucia dziecka, ćwiczą spostrzegawczość, pamięć i myślenie, kształtuje uczucia społeczne, ukazują świat wewnętrznych przeżyć, fascynują swą odmiennością. Dobre wróżki, rycerze, księżniczki, skrzaty, magiczne zaklęcia rozwijają wyobraźnię malucha. Jest to jeszcze etap "czytania pośredniego" tzn. czytania przez dorosłych. Dzieci słuchają i oglądają ilustracje, stanowiące uzupełnienie tekstu pisanego, konkretyzują, porządkują zasłyszane treści. Literatura dla dzieci starszych w wieku przedszkolnym zaczyna przedstawiać także bardziej skomplikowane stosunki między ludźmi, pokazuje przykłady postępowania bohaterów, ich postawy w różnych sytuacjach. Te przykłady mogą być momentem

inspirującym całą różnorodność wychowawczego oddziaływania. Przełomem w rozwoju czytelnictwa jest nabycie umiejętności samodzielnego czytania. Zaczyna się czas opanowywania, a następnie doskonalenia techniki czytania. Przestaje ono kojarzyć się wyłącznie z zabawą, staje się elementem nauki. Nadal w kręgu zainteresowań czytelniczych dominują bajki i baśnie. Literatura przeznaczona dla najmłodszych powinna dawać im to wszystko, co dzieła literackie dostarczają dorosłemu czytelnikowi. Powinna być różnorodna, i ukazywać istotne sprawy w sposób zrozumiały, zapewniając dzieciom poczucie bezpieczeństwa. Pod wpływem tego, że czytanie przestaje być tylko elementem zabawy staje się natomiast sposobem zdobywania wiedzy u dzieci może pojawić się reakcja awersyjna w stosunku do czytania książek. By temu zapobiec nieodzowne jest czytanie książek, sprawiających dzieciom przyjemność. Kiedy dzieci wkraczają w okres niezależności intelektualnej pojawiają się różnice w zainteresowaniach chłopców i dziewcząt. Chłopcy chętnie sięgają po książki awanturnicze, przygodowe, wojenne. Dziewczynki zaczynają interesować świat przeżyć wewnętrznych. Preferują literaturę nawiązującą do tematyki miłości, przyjaźni, romantycznych przeżyć. Obie grupy zdecydowanie chętniej zaczynają sięgać po literaturę popularno-naukową. Wynika to z zapotrzebowania na gromadzenie i poszerzanie wiedzy o otaczającym świecie. Jest to najlepszy wiek pod względem aktywności czytelniczej. Uczniowie zdobywający wiedzę poprzez lekturę muszą nabyć umiejętności selekcji czytanych książek decydując jakie rodzaje tytułów są mu potrzebne. Należy jednak pamiętać, że najważniejszy jest przykład: jeśli sami będziemy otaczać się książkami i od najmłodszych lat będziemy czytać dzieciom, z pewnością nie zrezygnują one z książek w przyszłości. Warto o to zadbać, gdyż książki bardzo wiele wnoszą w życie małego człowieka.

Jakie korzyści niesie za sobą codzienne czytanie najmłodszym?

- dzieci czuje się ważne i kochane,
- buduje silną więź pomiędzy dzieckiem a rodzicami,
- stymuluje rozwój intelektualny,
- przyspiesza rozwój mowy,
- rozwija umiejętności komunikacyjne,
- rozwija pamięć dziecka,
- rozbudza w dzieciach kreatywność i wrażliwość,
- ułatwia dostrzeganie, nazywanie oraz odczuwanie emocji,
- wzmacnia poczucie własnej wartości,
- wzbogaca słownictwo,
- ułatwia publiczne wypowiedzi,
- dostarcza wiedzy o życiu i o świecie,
- tłumaczy rzeczywistość i pomaga znaleźć odpowiedzi na wiele pytań,
- uczy dzieci miłości do książek – sięganie po lekturę stanie się spontaniczne

NIKT NIE RODZI SIĘ CZYTELNIKIEM, CZYTELNIKA TRZEBA WYCHOWAĆ, CODZIENNIE CZYTAJ DZIECKU DLA PRZYJEMNOŚCI:

- wprowadź rytuał codziennego czytania dziecku,
- jeśli dziecko o to prosi – wielokrotnie czytaj tę samą książkę,
- na pytania, rozmowy, powrót do poprzedniej strony,
- unikaj podziału na książki dla chłopców i dziewcząt,
- bądź przykładem – dzieci powinny widzieć dorosłych zagłębiających we własnych lekturach książek i czasopism.

DO CZYTANIA WYBIERAJ ODPOWIEDNIE KSIĄŻKI:

- ciekawe dla dziecka,
- napisane lub tłumaczone poprawną i ładną polszczyzną,
- uczące racjonalnego myślenia,
- promujące pozytywne wzorce postępowania dostosowane do wrażliwości dziecka,
- nie wzbudzające lęków i niepokojów,
- unikające stereotypów kulturowych związanych z rasą, płcią itp.,
- budujące pozytywny stosunek do świata i wiarę w siebie.

Kupując dzieciom zabawki edukacyjne i zapisując je na zajęcia mające rozwijać ich zainteresowania, czasem zapominamy, że czytanie książek także zaspokaja wiele dziecięcych potrzeb, a rodzicom ułatwia życie. Umożliwienie dziecku kontaktu z książką nie wymaga przymusu ani nacisku, nie sprawia trudności organizacyjno-logistycznych, a dzięki niewielkim nakładom finansowym (miech żyją biblioteki) książka znajduje się wprost na wyciągnięcie ręki.

Czytanie książek nie jest lekarstwem na wszystkie trudności naszych dzieci w nauce, ale niewątpliwie jest jednym z najlepszych sposobów na uniknięcie problemów. I pamiętajmy przede wszystkim: czytanie to także świetna zabawa!

Ewa Przybylik